

14. januar 2021.

Otvoreno pismo političkim subjektima

Poštovani/e predstavnici/e političkih subjekata,

Približavanjem predizborne kampanje i sastavljanja izbornih lista za prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosovo koji se održavaju 14. februara 2021. godine, Institut Demokratija za razvoj poziva sve političke subjekte da pokažu demokratski i uključiv duh. Institut D4D poziva političke subjekte da se založe za podjednako uključivanje žena i muškaraca duž celokupnog izbornog ciklusa, i to:

I. Većim uključivanjem žena na izborne liste, mimo minimalnih kriterijuma

Žene na Kosovu su i dalje nedovoljno zastupljene, prvo na izbornim listama, a zatim i u Skupštini Republike Kosovo, kao poslanice. Politički subjekti sastavljaju svoje izborne liste na osnovu Zakona br. 03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo, potpuno zanemarujući Zakon br. 05/L-020 o rodnoj ravnopravnosti. Na izborima za Skupštinu Kosova održanim 2019. godine, svi politički subjekti koje je potvrdila Centralna izborna komisija, ispoštovali su samo minimalni kriterijum uključivanja žena na izborne liste, sa samo 343 kandidatkinja od ukupno 1,067 kandidata.

Zakon o rodnoj ravnopravnosti je ključni instrument kada govorimo o bavljenju rodnim pitanjima na Kosovu. Član 6.8 ovog Zakoni propisuje: „Jednaka zastupljenost polova u svim zakonodavnim, izvršnim, sudskim i drugim javnim institucijama ostvaruje se kada se obezbedi minimalna zastupljenost od pedeset posto (50)% za svaki pol, uključujući i njihove organe i odlučivanja”. Po tom osnovu, podstičemo sve političke subjekte da sastave svoje izborne liste poštujući zastupljenost oba pola od 50/50.

II. Uključivanjem žena u organe za sprovođenje izbora

Sem niske zastupljenosti na izbornim listama, uključivanje žena u izborne procese još je veći izazov. Žene nisu zastupljene podjednako ni u izbornom osoblju, odnosno ni u organima za sprovođenje izbora. Na prevremenim izborima održanim 2019. godine, od ukupnog broja članova OIK-a, samo 16% su bile žene, dok su samo četiri od ukupno 38 predsedavajućih OIK-a bile žene.

Institut Demokratija za razvoj podstiče sve političke subjekte da imenuju u podjednakim brojevima žene i muškarce na terenskim i rukovodećim funkcijama, i to:

- u opštinske izborne komisije (OIK);
- u biračke odbore (BO);
- za posmatračice dana izbora;
- za posmatračice u Centru za prebrojavanje i rezultate (CPR);

III. Pružanjem dostojnog i zagarantovanog prostora za ravnopravno učešće u predizbornoj kampanji i televizijskim debatama

Poverenje građana i uključivanje žena u politiku tesno je povezano sa njihovim nastupom u javnosti, na malim skupovima i učešćem u televizijskim debatama. Institut Demokratija za razvoj je aktivno propratio sve izbore na nacionalnom i lokalnom nivou, i tom prilikom je u ovom smislu uočio izraženo odsustvo žena. Tokom predizborne kampanje 2019. godine, televizijskim debatama prisustvovalo je ukupno 252 predstavnika političkih subjekata, od kojih 190 muškaraca i samo 62 žene. Stoga, tražimo da se ženama u kontinuitetu da jednak prostor kao i muškarcima, u političkim subjektima i javnim nastupima u okviru predizborne kampanje.

IV. Poštovanjem zaštitnih mera protiv širenja virusa kovid-19

Kosovo se i dalje suočava sa pandemijom, imajući u vidu da vakcine još uvek nisu obezbeđene u količinama dovoljnim da pokriju potrebe svih građana Republike Kosovo, dok sa druge strane i dalje postoji potencijalno visoka opasnost od daljeg širenja virusa. Stoga, pozivamo sve političke subjekte da obrate dodatnu pažnju tokom predizborne kampanje kako ne bi došlo do fizičkog okupljanja velikog broja ljudi tokom predizborne kampanje, i kako bi se poštovale distanca, nošenje zaštitnih maski, korišćenje sredstava za dezinfekciju kao i sve druge mere zahtevane Priručnikom o zaštiti od širenja virusa koviida-19.

Srdačno,

Institut Demokratija za razvoj (D4D)